

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 1463-607

Chișinău

«10» 07 2014

Biroul Permanent al Parlamentului Republicii Moldova

În temeiul articolelor 73 și 74, alin. (3) din Constituția Republicii Moldova rog, în mod **prioritar**, să examinați proiectul de lege ***Pentru modificarea și completarea unor acte legislative***, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 547 din 9 iulie 2014.

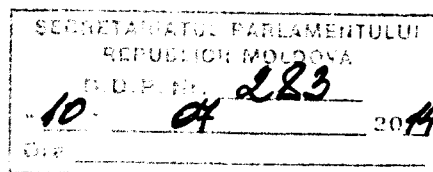
Responsabil de prezentare în Parlament a proiectului de lege vizat este Ministerul Economiei.

Anexă:

1. Hotărîrea Guvernului nr. 547 din 9 iulie 2014 – 2 ex. (limba română și rusă);
2. Proiectul de lege nominalizat (limba română și rusă)
3. Nota informativă
4. Expertiza Centrului Național Anticorupție
5. Avizul Ministerului Justiției.

Prim-ministru

Iurie LEANCĂ

Ex. A.Isac.
tel.250-604

Casa Guvernului,
MD-2033, Chișinău,
Republica Moldova

Telefon:
+373-22-250104

Fax:
+373-22-242696

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÎRE nr. 547

din 9 iulie 2014

Chișinău

**Cu privire la aprobarea proiectului legii pentru modificarea
și completarea unor acte legislative**

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului spre examinare proiectul legii
pentru modificarea și completarea unor acte legislative.

Prim-ministru

IURIE LEANCĂ

Contrasemnează:

Viceprim-ministru,
ministrul economiei

Andrian CANDU

Ministrul justiției

Oleg Efrim

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

LEGE

pentru modificarea și completarea unor acte legislative

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. – Articolul 102 alineatul (6) din Titlul III al Codului fiscal nr. 1163-XIII din 24 aprilie 1997 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, ediție specială din 8 februarie 2007), cu modificările și completările ulterioare, se completează în final cu o propoziție cu următorul cuprins:

„Dacă, după vânzarea bunurilor gajate de către creditorul gajist sau de către persoana desemnată de acesta, debitorul gajist nu emite factura fiscală în termen de 15 zile de la vânzare, subiectul impozabil are dreptul la trecerea în cont a sumei TVA achitate sau care urmează a fi achitate, în baza contractului de vânzare a bunurilor gajate.”

Art. II. – Legea nr. 449-XV din 30 iulie 2001 cu privire la gaj (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2001, nr.120, art.863), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 2, alineatul (6) va avea următorul cuprins:

„(6) Bunurile proprietate a persoanelor fizice aflate sub tutelă sau curatelă pot fi gajate numai cu acordul autorității de tutelă sau, respectiv, curatelă.”

2. La articolul 4 alineatul (1), cuvintele „sau imobile” se exclud.

3. Articolul 6:

alineatul (3) va avea următorul cuprins:

„(3) Ipoteca apare în momentul înregistrării. Gajul bunurilor mobile fără deposedare apare în momentul înregistrării sau, în cazul gajului asupra mijloacelor bănești în conturi bancare, prin control, în conformitate cu art.25¹ alin.(2).”;

4. Articolul 7 va avea următorul cuprins:

„(1) Ipoteca se înregistrează în Registrul bunurilor imobile.

(2) Gajul bunurilor mobile fără deposedare, cu excepția gajului constituit prin control în conformitate cu art.25¹ alin.(2), se înregistrează în Registrul garanțiilor reale mobiliare (în continuare – Registrul garanțiilor).”

5. Articolul 8:

alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Obiect al gajului poate fi orice bun corporal sau incorporeal, prezent sau viitor, determinat individual sau generic, sau o universalitate de bunuri, cu excepția bunurilor inalienabile sau insesizabile. Obiect al gajului poate fi orice drept patrimonial, inclusiv dreptul de creanță al debitorului gajist asupra creditorului gajist.”;

alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Prin universalitate de bunuri, în sensul prezentei legi, se înțelege o totalitate de bunuri mobile, prezente sau viitoare, corporale sau incorporeale, descrise în mod general.”

alineatul (7) va avea următorul cuprins:

„(7) Obiect al gajului pot fi mijloacele bănești în monedă națională și în valută străină:

- a) aflate și care vor intra în conturi bancare, prin gaj fără depozitare;
- b) sub formă de monede metalice jubiliare și comemorative, inclusiv cele ce conțin metale prețioase, prin gaj cu depozitare (amanet).”

6. Articolul 9 va avea următorul cuprins:

„Articolul 9. Bunuri de înlocuire și despăgubiri

(1) Dacă, în condițiile legii, încetează dreptul de proprietate a debitorului gajist asupra bunului gajat, gajul se extinde în mod automat asupra bunului de înlocuire sau a despăgubirii datorate debitorului gajist, dacă contractul de gaj nu prevede altfel. În acest caz, gradul de prioritate a gajului asupra bunului de înlocuire sau despăgubirii va fi determinat de momentul apariției gajului asupra bunului a cărui proprietate a încetat.

(2) Gajul se extinde asupra despăgubirilor de asigurare, cu excepția situației în care cazul asigurat a avut loc din culpa creditorului gajist sau dacă contractul de gaj prevede altfel.

(3) În cazul în care cunosc despre existența gajului asupra bunului, persoanele care datorează sumele de despăgubire sînt obligate să înștiințeze creditorul gajist despre intenția de a plăti aceste despăgubiri, la adresa indicată în Registrul garanțiilor. Creditorul gajist trebuie să răspundă în decurs de 10 zile de la primirea înștiințării, indicînd unul din următoarele moduri de utilizare a despăgubirilor:

a) plata către creditorul gajist pentru stingerea obligației garantate, dacă a transmis avizul de executare conform art. 67 alin.(1);

b) plata în contul debitorului gajist, indicînd contul, atunci cînd a fost constituit un gaj asupra mijloacelor bănești în contul bancar, conform art.25¹ alin.(2); sau

c) plata către debitorul gajist sau după cum este indicat de către debitorul gajist.

(4) Pentru scopurile alin.(3) lit.b), debitorul gajist va asigura constituirea gajului asupra mijloacelor bănești în contul bancar, conform art.25¹ alin.(2), în termen de pînă la 3 zile de la data cererii creditorului gajist. În cazul neexecutării acestei obligații, creditorul gajist este în drept să ceară executarea anticipată a obligației garantate și să pună sub urmărire obiectul gajului, în conformitate cu art.61 alin.(1).

(5) Persoanele care datorează despăgubirile trebuie:

- a) fără întârziere nejustificată, să plătească despăgubirea după cum este indicat în răspunsul creditorului gajist; sau
- b) dacă creditorul gajist nu a răspuns în termenul indicat la alin.(3) și există dovada recepției de către acesta a înștiințării, să plătească despăgubirea debitorului gajist sau după cum este indicat de către debitorul gajist.

(6) Creditorul gajist va îndrepta despăgubirile primite în conformitate cu alin.(3) lit.a) la stingerea obligației garantate.”

7. La articolul 10, alineatul unic va avea următorul cuprins:

„Gajul bunului se extinde în mod automat asupra fructelor, veniturilor și produselor bunului, asupra produsului vînzării sau înstrăinării în alt mod a bunului gajat, inclusiv în conformitate cu art.24 alin. (2), sau fructelor, veniturilor și produselor acestuia, dacă creditorul și debitorul gajist nu au convenit altfel. În acest caz, gradul de prioritate a gajului asupra fructelor, veniturilor și produselor bunului, asupra produsului vînzării sau înstrăinării în alt mod a bunului sau a fructelor, veniturilor și produselor acestuia va fi determinat de momentul apariției gajului asupra bunului.”

8. Articolul 13:

alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Contractul de gaj, cu excepția gajului prin deposedare, se întocmește în formă scrisă, sub sancțiunea nulității.”;

la alineatul (4), litera e) va avea următorul cuprins:

e) esența și scadența obligației garantate prin gaj, suma maximă garantată a acesteia, fără dobînzii și cheltuieli;”;

se completează cu un nou alineat, (8), cu următorul cuprins:

„(8) Contractul de gaj este valabil chiar dacă a fost încheiat în pofida înțelegerii între debitorul gajist și o persoană terță care limitează în orice mod dreptul debitorului gajist de a gaja bunul. Persoana terță poate cere debitorului gajist repararea prejudiciilor pentru încălcarea acestei înțelegeri și poate exercita alte mijloace juridice de apărare, însă această încălcare nu constituie temei de nulitate a contractului de gaj.”

9. La articolul 14 alineatul (1), a doua propoziția va avea următorul cuprins:

„Obligația garantată poate fi prezentă sau viitoare, condiționată sau necondiționată, determinată sau determinabilă, fixă sau flotantă.”

10. Articolul 24:

alineatele (2)-(4) vor avea următorul cuprins:

„(2) Debitorul gajist are dreptul să vândă sau să înstrăineze în alt mod bunurile din universalitatea de bunuri în cursul obișnuit al activității sale, liber de gaj, cu condiția înlocuirii bunurilor înstrăinate cu alte bunuri de aceeași natură în termenul convenit cu creditorul gajist. În cazul nerespectării acestei condiții, creditorul gajist conservă un gaj asupra produsului înstrăinării bunului, în modul stabilit la art. 10, însă nu poate invoca dreptul de gaj în fața dobânditorului bunurilor.

(3) Gajul unei universalități de bunuri subzistă chiar dacă bunurile au fost pierdute sau distruse, cu condiția că debitorul gajist le-a înlocuit în perioada de timp indicată de creditorul gajist cu bunuri de aceeași natură sau cu alte bunuri acceptate de către creditorul gajist.

(4) Dreptul debitorului gajist de a vinde sau a înstrăina în alt mod bunurile din universalitatea de bunuri este suspendat în mod automat în momentul primirii de către debitorul gajist a avizului de executare conform art.67 alin.(1).”

11. La § 3, titlul va avea următorul cuprins:

„§ 3. Particularitățile gajului asupra bunurilor corporale”

12. Articolul 25 va avea următorul cuprins:

„Articolul 25. Gajul asupra drepturilor patrimoniale

(1) Poate fi grevat cu gaj orice drept patrimonial, inclusiv drepturi asupra obiectelor proprietății intelectuale, creanțe bănești, alte creanțe contractuale și creanțe născute din alte temeuri de apariție a obligațiilor, cu excepțiile prevăzute de lege.

(2) Gajul asupra drepturilor patrimoniale nu necesită consimțământul debitorului obligației patrimoniale, cu excepția cazurilor prevăzute de legislație.

(3) Gajul asupra drepturilor patrimoniale se extinde asupra oricărei garanții personale sau reale care asigură plata sau altă executare a obligației patrimoniale, dacă contractul de gaj nu prevede altfel.

(4) Gajul asupra drepturilor patrimoniale se extinde asupra oricărei garanții personale sau reale care asigură plata sau altă executare a obligației patrimoniale în pofida înțelegerii între debitorul gajist și debitorul obligației patrimoniale care limitează în orice mod dreptul debitorului gajist de a greva cu gaj drepturile patrimoniale sau garanția personală sau reală care asigură plata sau altă executare a obligației.

(5) Debitorul obligației patrimoniale poate cere debitorului gajist repararea prejudiciilor pentru încălcarea înțelegerii indicate la alin.(4) și poate exercita alte

mijloace juridice de apărare, însă această încălcare nu constituie temei de nulitate a contractului de gaj sau a contractului din care rezultă drepturile patrimoniale.

(6) Debitorul execută obligația patrimonială conform condițiilor acesteia, pînă cînd nu primește de la creditorul gajist avizul de executare conform art.67 alin.(1). După primirea avizului de executare, debitorul execută obligația patrimonială doar conform instituțiilor creditorului gajist, sub sancțiunea plății despăgubirilor.

(7) Cu consimțămîntul debitorului gajist, creditorul gajist are dreptul să exercite drepturile prevăzute în art. 66² chiar și pînă la inițierea executării gajului, conform art. 61, fiind obligat să îndrepte încasările obținute din executarea obligației patrimoniale la stingerea obligației garantate.”.

13. Se completează cu un nou articol, 25¹, cu următorul cuprins:

„Articolul 25¹. Gajul mijloacelor bănești în conturi bancare

(1) Gajul mijloacelor bănești aflate și care vor intra în conturile bancare (curente, de depozit, alte conturi) se constituie prin înregistrarea sau prin dobîndirea de către creditorul gajist a controlului asupra conturilor, în conformitate cu alin.(2).

(2) Creditorul gajist dobîndește controlul asupra contului debitorului gajist atunci cînd:

a) creditorul gajist este banca în care este deschis contul – din momentul încheierii contractului de gaj, sau

b) debitorul gajist, creditorul gajist și banca în care este deschis contul convin în scris că banca va executa instrucțiunile creditorului gajist privind dispunerea de mijloacele bănești din cont, indiferent de consimțămîntul debitorului gajist (contractul de control) – din momentul încheierii contractului de control.

(3) Dacă contractul de gaj nu prevede altfel, debitorul gajist este liber să dispună de mijloacele bănești din contul bancar.

(4) Dreptul de stingere prin compensare a obligațiilor, deținut de bancă în temeiul legii, nu este atins prin dreptul de gaj al mijloacelor bănești în conturi.

(5) În virtutea normelor cu privire la secretul bancar, banca poate refuza în furnizarea informației privind existența gajului mijloacelor bănești în conturi constituit prin control.

(6) În cazul în care mijloacele bănești sînt puse sub urmărire la cererea altor creditori, banca va înștiința despre acest fapt creditorul gajist (dacă acesta nu este însăși banca) și va informa executorul judecătoresc despre existența gajului. În acest caz creditorul gajist va fi în drept să ceară executarea înainte de termen a obligației garantate și să pună sub urmărire obiectul gajului, dacă contractul de gaj nu prevede altfel, alăturîndu-se la executare în termenul indicat la art.101 alin.(1) din Codul de executare.

(7) După primirea de către bancă a avizului de executare emis de creditorul gajist, conform art.67 alin.(1), banca va refuza executarea ordinelor debitorului gajist privind debitarea mijloacelor bănești din cont, dacă în urma

unei astfel de debitări soldul contului se va reduce mai jos de soldul obligației garantate indicat în avizul de executare.

(8) Banca va fi responsabilă în mod solidar cu debitorul gajist pentru prejudiciul cauzat creditorului gajist în legătură cu încălcarea de către bancă a obligațiilor prevăzute în alin. (6).”

14. Articolul 26 va avea următorul cuprins:

„Articolul 26. Gajul valorilor mobiliare transferabile și titlurilor negociabile

(1) Gajul valorilor mobiliare transferabile este reglementat de prezenta lege și Legea privind piața de capital.

(2) Gajul titlului negociabil se constituie prin înregistrare sau prin dobândirea de către creditorul gajist a posesiei titlului, în conformitate cu art.22.

(3) Gajul titlului negociabil se extinde asupra bunurilor corporale care fac obiectul acestui titlu, cu condiția că emitentul titlului este în posesiunea bunului, în mod direct sau indirect, în momentul când gajul titlului apare.”

15. La articolul 27, alineatul (1) devine alienat unic cu următorul cuprins:

„Gajul asupra întreprinderii în calitate de complex patrimonial se extinde asupra tuturor bunurilor mobile ale întreprinderii.”;

alineatul (2) se abrogă.

16. Articolul 28:

alineatul (1) devine alienat unic cu următorul cuprins:

„Creditorul gajist care a obținut în posesiune bunul gajat, în conformitate cu art.70 sau, după caz, art.71, este în drept să-l vîndă, în baza procedurii generale, potrivit art.75, sau ca un tot întreg, conform art. 29.”;

alineatul (2) se abrogă.

17. Articolul 29 va avea următorul cuprins:

„Articolul 29. Executarea gajului asupra întreprinderii

(1) În cazul în care creditorul gajist a decis să execute gajul asupra întreprinderii prin vînzarea ei ca un tot întreg, avizul de executare a gajului va conține, pe lângă datele prevăzute la art. 67 alin. (4) o mențiune în acest sens.

(2) Avizul de executare a gajului se depune la Registrul garanțiilor și se expediază către toate băncile cunoscute ca deținînd controlul asupra conturilor bancare ale debitorului gajist în conformitate cu art.25¹ alin.(2).

(3) Creditorul gajist poate în orice moment să renunțe la executarea gajului asupra întreprinderii ca un tot întreg și să procedeze la executarea gajului în baza regulilor generale stabilite la art.75. În acest caz, el va depune în Registrul garanțiilor un aviz de modificare cu privire la avizul de executare depus în conformitate cu alin.(1) al prezentului articol.”

18. Articolele 30 și 31 se abrogă.

19. Articolele 37, 38 și 39 vor avea următorul cuprins:

„Articolul 37. Registrul garanțiilor

(1) Registrul garanțiilor este un registru public, în care se înregistrează gajul bunurilor mobile, precum și oricare alte drepturi de garanție asupra bunurilor mobile, în conformitate cu art.47. Registrul garanțiilor este organizat astfel încât să asigure că procesele de înregistrare și acces la Registru sunt simple, eficiente, public accesibile și transparente.

(2) Registrul garanțiilor este unica sursă oficială de informație privind drepturile de garanție înregistrate asupra bunurilor mobile, inclusiv în scopul determinării gradului de prioritate a gajului.

(3) Organizarea și funcționarea Registrului garanțiilor, cerințele de securitate și integritate a acestuia, precum și modul de transmitere de către deținătorul Registrului garanțiilor a datelor despre gajurile și alte drepturi de garanție înregistrate către deținătorii altor registre și modul de coordonare a funcțiilor între registre sînt reglementate prin regulamentul aprobat de Guvern.”

Articolul 38. Temeiuri pentru înregistrarea gajului, modificarea și anularea înregistrării gajului

(1) Gajul este înregistrat în baza avizului de înregistrare.

(2) Modificările la avizul de înregistrare a gajului sînt înregistrate în baza avizului de modificare. Radierea avizului de înregistrare a gajului este înregistrată în baza avizului de radiere.

Articolul 39. Procedura înregistrării

(1) Înregistrarea gajului are loc prin depunerea în Registrul garanțiilor a unui aviz de înregistrare, care conține informația indicată la alin.(2). Avizul de înregistrare poate fi depus prin orice persoană înregistrată de Ministerul Justiției cu drept de acces activ la Registrul garanțiilor (operator). Lista operatorilor autorizați este făcută publică în conformitate cu actul normativ prevăzut la art.37 alin.(3).

(2) Avizul de înregistrare va conține:

a) datele de identificare (numele și prenumele, numărul de identificare de stat (IDNP) și adresa persoanei fizice sau denumirea, numărul de identificare de stat (IDNO) și adresa persoanei juridice sau întreprinzătorului individual) ale debitorului gajist, creditorului gajist și gestionarului gajului (în cazul în care ultimul a fost desemnat);

b) descrierea generală sau specifică a bunurilor gajate;

c) esența și scadența obligației garantate, suma maximă garantată a acesteia, fără dobînzii și cheltuieli;

d) interzicerea gajului următor, în cazurile convenite de părți în conformitate cu art. 56;

e) în cazul gajului asupra întreprinderii, o mențiune că gajul reprezintă un gaj asupra întreprinderii;

f) semnătura debitorului gajist și a creditorului gajist.

(3) Avizul de înregistrare se transmite operatorului pe suport de hîrtie, cu semnătura olografă a părților, sau prin intermediul mijloacelor electronice de comunicare, cu semnătura digitală a părților, aplicată conform regulamentului emis în conformitate cu art.37 alin.(3).

(4) Operatorul acceptă datele exact așa cum se conțin în avizul de înregistrare a gajului. Operatorul nu va solicita o copie a contractului de gaj și nu va verifica conținutul avizului, dar este obligat să verifice identitatea părților și împuternicirile de reprezentare.

(5) Operatorul transmite avizul de înregistrare a gajului la Registrul garanțiilor imediat după primirea lui.

(6) Operatorul refuză primirea avizului de înregistrare a gajului doar dacă acesta:

- a) nu conține toate datele prevăzute la alin.(2);
- b) nu este însoțit de dovada achitării plății de înregistrare.

(7) După efectuarea înregistrării gajului, creditorul gajist va primi o confirmare a înregistrării gajului, în conformitate cu regulamentul emis în conformitate cu art.37 alin.(3). Pe lângă datele din avizul de înregistrare, confirmarea trebuie să conțină momentul înregistrării (anul, data, ora și minutul).

(8) În scopul prezentei legi, inclusiv pentru notificările prevăzute la art.67, orice obligație de notificare a persoanelor indicate la alin.(2) lit.a) va fi considerată drept executată corespunzător, dacă notificarea (avizul) este expediat la ultima adresă a persoanei indicată în Registrul garanțiilor.”

20. Articolul 40:

alineatul unic devine alineatul (1) cu următorul cuprins:

„(1) Pentru înregistrarea gajului, eliberarea extrasului din Registrul garanțiilor sau furnizarea oricărei altei informații privind înregistrarea gajului se percepe taxa de stat în mărime prevăzută de Legea taxei de stat. Pentru înregistrarea gajului și eliberarea extraselor din Registrul garanțiilor se percepe, de asemenea, o plată în mărimea prevăzută de regulamentul emis în conformitate cu art.37 alin.(3).”;

se completează cu un nou alineat, (2), cu următorul cuprins:

„(2) Autoritățile publice, instanțele judecătorești, executorii judecătorești, administratorii insolvenței/lichidatorii în procesele de insolvență, organele de urmărire penală și autoritățile fiscale vor avea acces gratuit la Registrul garanțiilor.”

21. La articolul 41:

alineatele (1) și (2) vor avea următorul cuprins:

„(1) Avizul de modificare este semnat de creditorul gajist și debitorul gajist, cu excepția avizului de înregistrare a modificărilor legate de înregistrarea substituirii creditorului gajist urmare a cesiunii creanței garantate în conformitate cu art.58, care se semnează doar de creditorul gajist.

(2) La înregistrarea modificărilor, prevederile art.39 se aplică în mod corespunzător.”

27. La articolul 51 alineatul (1), propoziția a doua se completează în final cu următoarele cuvinte „dacă contractul nu prevede altfel.”

28. Articolul 52:

la alineatul (2), cuvintele „să dobândească produsele acestuia dacă contractul nu prevede altfel” se exclud;

alineatele (3) și (4) vor avea următorul cuprins:

„(3) Debitorul gajist nu are dreptul să vîndă sau să înstrăineze în alt mod bunurile gajate, dacă legea (inclusiv art. 24 alin. (2) al prezentei legi) nu prevede altfel sau dacă nu s-a convenit altfel cu creditorul gajist.

(4) Debitorul gajist nu are dreptul să transmită bunul gajat în locațiune, arendă sau comodat, dacă nu s-a convenit altfel cu creditorul gajist.”

29. Articolul 56:

alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Gajarea unui bun gajat (gajul următor) se admite dacă nu este interzisă de lege. Gradul de prioritate al garanțiilor este determinat în conformitate cu art. 57.”;

se completează cu alineatele (3)-(5) cu următorul cuprins:

„(3) Debitorul gajist are obligația de a informa fiecare creditor gajist care deține un gaj următor despre toate gajurile precedente, sub sancțiunea plății despăgubirilor.

„(4) Debitorul gajist are obligația de a informa toți creditorii gajiști care dețin gajuri precedente despre fiecare gaj următor, imediat după crearea oricărui gaj următor, comunicîndu-le datele prevăzute la art. 13 alin. (4), sub sancțiunea plății despăgubirilor.

(5) Modificarea gajurilor precedente după constituirea gajurilor următoare nu va prejudicia drepturile creditorului gajist care deține un gaj următor, dacă acesta nu convine altfel. În cazul majorării obligației garantate cu gaj precedent, gajul care garantează suma majorării va avea un grad de prioritate inferior gajurilor constituite pînă la momentul cînd modificarea gajului a fost înregistrată.”

30. Articolul 57:

alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Gradul de prioritate al gajurilor asupra aceluiași bun este determinat de momentul apariției gajului, conform prevederilor art. 6 alin. (3) și (4). Obligația garantată cu un gaj de grad inferior se satisface doar după satisfacerea deplină a obligației garantate cu un gaj de grad superior”;

se completează cu alineatele (6)-(10) cu următorul cuprins:

„(6) Gajul mijloacelor bănești în conturile bancare făcut public prin control în conformitate cu art. 25¹ alin. (2) are prioritate față de gajul făcut public

prin înregistrare. Dacă banca în care a fost deschis contul a semnat contracte de control cu mai mulți creditori gajști, gradul de prioritate între acești creditori gajști se va determina în funcție de momentul încheierii contractelor de control.

(7) Gajul bunului corporal făcut public prin posesiunea titlului negociabil în conformitate cu art. 22 are prioritate față de gajul făcut public prin înregistrare, cu excepția cazului în care gajul în favoarea creditorului gajist care nu are în posesiune titlul negociabil a fost înregistrat înainte de momentul în care bunurile au devenit obiectul titlului negociabil.

(8) Următoarele gajuri au prioritate față de gajurile înregistrate asupra unei universalități de bunuri (art. 24), întreprinderii (art. 27), produselor (art. 10) și bunurilor viitoare (art. 11):

a) gajul înregistrat al unui vânzător sau creditor (inclusiv locator) neplătit care a finanțat achiziția unui bun, asupra acestui bun, dar numai în cazul în care acest gaj a fost înregistrat înainte ca debitorul gajist să fi obținut posesiunea bunului, iar vânzătorul sau, după caz, creditorul îl înștiințează pe creditorul gajist anterior cu privire la aceasta;

b) gajul înregistrat asupra produselor program achiziționate pentru a fi utilizate cu bunurile dobândite în temeiul lit. a);

c) gajul înregistrat asupra recoltei sau produselor acesteia, care garantează finanțările obținute pentru a produce recolta, constituit în perioada de creștere a culturilor sau în decurs de 6 luni înainte ca culturile să fie plantate;

d) gajul înregistrat asupra efectivelor de animale sau produselor acestora, care garantează finanțările obținute pentru achiziția de nutrețuri, medicamente sau hormoni pentru animale, cu excepția faptului că acest gaj nu are prioritate față de gajul înregistrat al vânzătorului sau creditorului (inclusiv locatorului) neplătit care a finanțat achiziționarea nutrețurilor, medicamentelor sau hormonilor pentru animale.

(9) În cazul în care două sau mai multe gajuri înregistrate asupra aceluiași bun corporal se extind asupra bunului rezultat din transformare sau confuziune (amestec), gradul de prioritate între ele rămâne același ca și pînă la transformare sau confuziune (amestec).

(10) În cazul în care două sau mai multe gajuri înregistrate asupra diferitor bunuri corporale se extind asupra aceluiași bun rezultat din transformare sau confuziune (amestec), creditorii gajști vor deține cote-părți din gajul asupra bunului rezultat din transformare sau confuziune (amestec), proporționale valorii de piață a fiecărui bun pînă la transformare sau confuziune (amestec)."

31. Articolul 59:

alineatele (1) și (2) vor avea următorul cuprins:

„(1) În cazul înstrăinării bunului gajat, gajul nu se va stinge.

(2) Prin derogare de la prevederile alin. (1), bunul se dobîndește liber de gaj, dacă:

a) creditorul gajist a permis vînzarea sau înstrăinarea în alt mod a bunului, liber de gaj, în conformitate cu art. 60 alin. (1);

b) debitorul gajist vinde bunurile din universalitatea de bunuri în cursul obișnuit al activității sale, în conformitate cu art. 24 alin. (2);

c) bunurile gajate sînt achiziționate de la creditorul gajist sau de la persoana desemnată de creditorul gajist conform art. 75 sau de către creditorul gajist conform art. 79.”;

alineatul (3) se abrogă.

32. La articolul 60 alineatul (2) și (5) se abrogă.

33. La articolul 61, alineatele (1) și (2) vor avea următorul cuprins:

„(1) Creditorul gajist este în drept să pună sub urmărire obiectul gajului, prin executarea drepturilor prevăzute la alin.(2), în cazul neexecutării obligației garantate sau în alte cazuri prevăzute de lege sau contract. Dacă obligația garantată trebuie executată în rate, debitorul gajist poate, totodată, cere executarea înainte de termen a întregii obligații atunci cînd nu este executată o parte a obligației.

(2) În condițiile prezentului capitol, creditorul gajist poate exercita următoarele drepturi cu privire la bunurile gajate:

a) să execute gajul asupra bunurilor încorporale în conformitate cu art. 66-66²;

b) să obțină posesiunea și să vîndă bunurile corporale gajate, conform art. 69-75;

c) să achiziționeze bunurile gajate (cu excepția titlurilor de capital), în contul stingerii totale sau parțiale a obligației garantate, în conformitate cu art. 79;

d) să exercite oricare alte drepturi prevăzute de contractul de gaj, cu excepția cazului în care acestea contravin prezentei legi sau altor legi.”

34. La articolul 62 alineatul unic, cuvintele „prevăzut pentru transmiterea bunului” se exclud.

35. Articolul 63 se completează cu alineatele (3)- (9) cu următorul cuprins:

„(3) Creditorul gajist de grad superior care a primit de la creditorul gajist de un grad inferior un aviz de executare în conformitate cu art. 67 alin. (1) are dreptul să ceară executarea înainte de termen a obligației garantate și să pună sub urmărire obiectul gajului, dacă contractul de gaj nu prevede altfel.

(4) Dacă creditorul gajist de grad superior nu și-a exercitat drepturile prevăzute la alin. (3), gajul de grad superior nu se stinge prin vînzarea bunurilor gajate, dacă nu s-a convenit altfel cu creditorul gajist de grad superior.

(5) Creditorul gajist de grad inferior care a primit de la un creditor gajist de un grad superior un aviz de executare în conformitate cu art. 67 alin. (1) are dreptul să ceară executarea înainte de termen a obligației garantate și să pună sub urmărire obiectul gajului, dacă contractul de gaj nu prevede altfel.

(6) Creditorul gajist de grad inferior nu poate exercita dreptul prevăzut la alin. (5) dacă creditorul gajist de grad superior a inițiat executarea gajului asupra doar unei părți a bunurilor gajate, iar bunurile gajate rămase sînt suficiente pentru a garanta creanțele creditorului gajist de grad inferior.

(7) Dacă creditorul gajist de grad inferior nu și-a exercitat drepturile prevăzute la alin. (5) și nu rămîn bunuri gajate conform alin. (6), gajul de grad inferior se stinge.

(8) Creditorii gajiști care își exercită drepturile prevăzute la alin.(3) sau alin.(5) vor înștiința în acest sens creditorul gajist de la care au primit avizul de executare, în termen de 10 zile de la data primirii lui. Omisiunea înștiințării îi decade din dreptul de a participa la distribuirea produsului vînzării bunului gajat în conformitate cu art.76, fiind aplicabile prevederile alin.(4) și, respectiv, alin.(7) din prezentul articol.

(9) În cazul în care gajul de grad superior nu se stinge în condițiile alin.(4), creditorul gajist de grad inferior care vinde bunul în condițiile art.75 va înștiința despre acest fapt cumpărătorul, sub sancțiunea plății despăgubirilor.”

36. Articolele 66 și 66¹ vor avea următorul cuprins:

„Articolul 66. Executarea gajului valorilor mobiliare transferabile și titlurilor negociabile

(1) Creditorul gajist care a transmis avizul de executare în conformitate cu art.67 alin.(1) este în drept:

a) să încaseze sumele datorate debitorului gajist de către emitentul valorilor mobiliare transferabile, inclusiv prin înaintarea către acesta a cererii de a plăti creditorului gajist sumele datorate în urma răscumpărării valorilor mobiliare; sau

b) dacă a inițiat executarea gajului pînă la scadența valorilor mobiliare transferabile sau dacă valorile mobiliare transferabile sînt titluri de capital, să vîndă valorile mobiliare transferabile în conformitate cu prevederile Legii privind piața de capital.

(2) La executarea gajului asupra valorilor mobiliare care nu sînt titluri de capital prevederile art. 66² alin.(3), (4) și (6) se vor aplica în mod corespunzător.

(3) Creditorul gajist care a transmis avizul de executare în conformitate cu art. 67 alin. (1) este în drept, la discreția sa:

a) să obțină posesiunea sau altfel să execute dreptul de gaj asupra bunurilor corporale care fac obiectul titlului negociabil (recipisa de magazinaj, conosament etc.), în conformitate cu prezentul capitol; sau

b) să vîndă titlul negociabil.

(4) Creditorul gajist are dreptul să exercite gajul asupra valorilor mobiliare transferabile și titlurilor negociabile de asemenea și în raport cu debitorul garanției personale sau reale, care asigură plata sau executarea în alt mod a obligațiilor aferente unor astfel de valori mobiliare transferabile și titluri negociabile, dacă contractul de gaj nu prevede altfel.

Articolul 66¹. Executarea gajului mijloacelor bănești în conturi bancare

(1) Creditorul gajist care a transmis avizul de executare în conformitate cu art. 67 alin. (1) este în drept:

a) să debiteze contul cu suma mijloacelor bănești gajate, în limita sumei obligației garantate, și să îndrepte sumele debitate la stingerea obligației garantate – în cazul prevăzut la art. 25¹ alin. (2) lit. a); sau

b) să ceară băncii să debiteze contul cu suma mijloacelor bănești gajate, în limita sumei obligației garantate, și să o plătească creditorului gajist, care o va îndrepta la stingerea obligației garantate – în cazul prevăzut la art. 25¹ alin. (2) lit. b).

(2) În cazul în care moneda obligației garantate și moneda mijloacelor bănești în contul bancar sînt diferite, creditorul gajist are dreptul să efectueze schimbul valutar al mijloacelor bănești primite în moneda obligației garantate, cu stingerea sumei echivalente a obligației garantate la cursul oficial al Băncii Naționale a Moldovei, la data debitării contului.

(3) Prevederile alin. (2) sînt aplicabile și în cazul în care creditorul gajist, în conformitate cu prevederile prezentei legi, este obligat să îndrepte încasările primite la stingerea obligației garantate, iar moneda acestor încasări este diferită de moneda obligației garantate.”

37. Se completează cu un nou articol, 66², cu următorul cuprins:

„Articolul 66². Executarea gajului drepturilor patrimoniale

(1) În avizul transmis conform art. 25 alin. (6) sau, după caz, avizul de executare transmis debitorului obligației patrimoniale în conformitate cu art. 67 alin. (1), creditorul gajist este în drept:

a) să ceară debitorului creanței bănești contractuale sau necontractuale să plătească creditorului gajist suma creanței și să indice informațiile pentru plată;

b) să indice debitorului obligației patrimoniale, alta decît creanța bănească, asupra modului de executare a obligației și, în cazul în care creditorul gajist cere livrarea bunurilor, data și locul livrării; sau

c) să notifice debitorul despre faptul cesionării dreptului patrimonial gajat și să indice cesionarul.

(2) În cazul în care termenul de executare a obligației patrimoniale nu a fost determinat și nici nu rezultă din natura acesteia, debitorul gajist trebuie să execute obligația în termen de 7 zile de la momentul cererii creditorului gajist, dacă executarea imediată nu rezultă din lege, contract sau natura obligației.

(3) La primirea de către debitor a avizului menționat la alin. (1):

a) debitorul trebuie să plătească creanța bănească sau să execute alte obligații patrimoniale doar conform instrucțiunilor creditorului gajist, sub sancțiunea plății despăgubirilor;

b) este nulă orice modificare a condițiilor obligației patrimoniale, făcută fără acordul creditorului gajist;

c) este nulă orice acțiune a debitorului gajist în executarea, inclusiv silită, a drepturilor sale cu privire la obligația patrimonială, făcută fără acordul creditorului gajist.

(4) Creditorul gajist va îndrepta încasările obținute din executarea creanței bănești gajate la stingerea obligației garantate.

(5) Bunurile primite de către creditorul gajist de la debitorul obligației patrimoniale în executarea obligațiilor sale sînt considerate grevate cu gaj și creditorul gajist are dreptul să exercite dreptul de gaj asupra lor în conformitate cu prevederile prezentului capitol. În acest caz, gradul de prioritate a gajului asupra bunului primit de creditorul gajist va fi determinat de momentul apariției gajului asupra dreptului patrimonial gajat.

(6) Creditorul gajist poate cere executarea silită a obligației patrimoniale, prin adresarea în instanța de judecată. Debitorul gajist sau creditorul gajist care a inițiat executarea silită împotriva unui astfel de debitor au obligația reciprocă de a se introduce în litigiu.

(7) Creditorul gajist are dreptul să exercite gajul asupra drepturilor patrimoniale garantate de asemenea și în raport cu debitorul garanției personale sau reale care asigură plata sau executarea în alt mod a obligațiilor patrimoniale, dacă contractul de gaj nu prevede altfel.”

38. Articolul 67 va avea următorul cuprins:

„Articolul 67. Avizul de executare a gajului

(1) Creditorul gajist care intenționează să execute dreptul de gaj trebuie să notifice acest fapt prin transmiterea unui aviz de executare debitorului gajist și, după caz, debitorului obligației garantate, terțului care deține bunul gajat, debitorului obligației patrimoniale gajate, altor creditori gajiști și altor creditori care au înștiințat creditorul gajist despre drepturile lor asupra bunurilor gajate sau le-au înscris în Registrul garanțiilor.

(2) După notificare, creditorul gajist care deține un gaj înregistrat fără depozitare va depune în Registrul garanțiilor o copie a avizului de executare.

(3) Operatorul înscrie imediat avizul de executare în Registrul garanțiilor.

(4) Avizul de executare va conține:

- a) suma datorată a obligației garantate;
- b) descrierea bunurilor gajate care fac obiectul urmăririi;
- c) mențiunea privind inițierea executării gajului și dreptul debitorului gajist sau altor persoane interesate de a se opune urmăririi, în modul prevăzut la art. 68; și

d) somația de executare a obligației garantate sau transmitere a bunului corporal gajat în posesiunea creditorului gajist și termenul de transmitere;

e) semnătura creditorului gajist.

(5) Termenul acordat de creditorul gajist pentru executarea obligației garantate sau transmiterea bunurilor corporale gajate în posesiunea creditorului gajist nu va fi mai mic de 10 zile, începînd cu data înregistrării avizului de executare, cu excepția cazului în care un termen mai lung a fost convenit în

contractul de gaj. Până la expirarea acestui termen, creditorul gajist nu poate continua executarea gajului asupra bunului corporal, dar poate lua măsurile de protecție prevăzute la art. 69 alin. (1).”

39. Articolul 68:

la alineatul (1), cuvântul „preaviz” se înlocuiește cu cuvintele „aviz de executare”;

la alineatul (3), cuvintele „preaviz cu privire la urmărirea bunului gajat” se înlocuiesc cu cuvintele „aviz de executare”, iar cuvântul „preavizului” se înlocuiește cu cuvintele „avizului de executare”;

se completează cu alineatele (4) și (5) cu următorul cuprins:

„(4) Debitorul gajist care a executat obligațiile prevăzute la alin. (1), subrogă creditorul gajist în drepturile sale față de debitorul obligației garantate. Creditorul gajist va transmite debitorului gajist actul juridic din care rezultă obligația garantată și, în cazul gajului fără depozitare, contractul de gaj și confirmarea constituirii gajului, în termen de 3 zile după executarea obligațiilor sau într-un alt termen acceptat de debitorul gajist.

(5) Executarea parțială de către debitorul gajist a obligațiilor prevăzute la alin. (1) este permisă numai cu consimțământul creditorului gajist. În acest caz, debitorul gajist va subroga creditorul gajist numai în partea executată a obligației garantate. Creditorul gajist îi va transmite copii certificate de el a actului juridic din care rezultă obligația garantată și, în cazul gajului fără depozitare, ale contractului de gaj și a confirmării de constituire a gajului.”

40. Articolul 69:

alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Creditorul gajist care a transmis avizul de executare în conformitate cu art. 67 alin. (1) este în drept:

a) să preia în posesiune bunul corporal gajat, în conformitate cu art. 70;

b) să întreprindă orice alte măsuri de protecție convenite cu debitorului gajist în contractul de gaj ori altfel sau dispuse de către instanța de judecată, la cererea creditorului gajist.”;

la alineatul (3), sintagma „exercita asupra lui numai dreptul de administrare” se înlocuiește cu sintagma „încheia doar acte juridice de administrare în privința bunurilor gajate”.

41. Articolele 70 și 71 vor avea următorul cuprins:

„Articolul 70. Transmiterea benevolă în posesiune

(1) Creditorul gajist poate prelua în posesiune bunul corporal gajat, dacă:

a) debitorul gajist a consimțit, în contractul de gaj sau altfel, asupra intrării benevole a creditorului gajist în posesiunea bunului; și, totodată,

b) creditorul gajist a transmis avizul de executare a gajului persoanelor indicate la art.67 alin.(1) și a înregistrat avizul de executare conform art.67 alin.(2).

În cazul în care bunul gajat este accesoriu unui bun imobil, creditorul gajist poate să-l separe din bunul imobil dacă debitorul gajist și-a exprimat consimțământul în formă scrisă.

(2) Actul de transmitere în posesiune a bunului corporal gajat va conține lista bunurilor transmise și va fi semnat de debitorul gajist și creditorul gajist. În cazul în care debitorul gajist nu este prezent la luarea în posesiune a bunurilor de către creditorul gajist sau refuză să semneze actul de transmitere, creditorul gajist are obligația de a trimite debitorului gajist o copie a actului de transmitere, la adresa indicată în Registrul garanțiilor.

Articolul 71. Transmiterea silită în posesiune

(1) Creditorul gajist care nu poate intra în posesiunea bunului corporal gajat în conformitate cu art. 70, are dreptul să obțină posesiunea bunului:

a) în baza unei hotărâri sau ordonanțe judecătorești, conform prevederilor Codului de procedură civilă și Codului de executare, sau

b) fără a recurge la procedură judecătorească, prin intermediul unui executor judecătoresc, conform prevederilor prezentei legi și Codului de executare.

Creditorul gajist nu este în drept să procedeze la transmiterea silită în posesiune pînă la expirarea termenului prevăzut în art. 67 alin. (5), decît dacă bunul gajat este susceptibil de pierire ori distrugere sau este perisabil.

(2) Creditorul gajist poate alege să obțină posesiunea bunului fără a recurge la procedura judecătorească, dacă:

a) debitorul gajist a consimțit, în contractul de gaj sau altfel, asupra obținerii posesiunii bunului de către creditorul gajist fără a recurge la procedura judecătorească; și totodată

b) creditorul gajist a transmis avizul de executare a gajului persoanelor indicate la art.67 alin.(1) și a înregistrat avizul de executare conform art.67 alin.(2).

(3) Prin derogare de la prevederile Codului de executare, la transmiterea silită în posesiunea creditorului gajist a bunurilor corporale gajate, se vor aplica următoarele reguli:

a) creditorul gajist prezintă executorului judecătoresc originalele contractului de gaj, a avizului de executare a gajului înscris în Registrul garanțiilor și listei bunurilor gajate, care urmează a fi ridicate, iar executorul judecătoresc reține copii ale acestora și certifică corespunderea lor cu originalul;

b) în termen de 48 de ore de la primirea tuturor documentelor menționate la lit. a), cu excepția cazului în care creditorul gajist consimte la un termen mai mare, executorul judecătoresc inițiază procedura de executare după consultarea Registrului garanțiilor cu privire la înscrierea avizului de executare a gajului și merge la locul indicat de creditorul gajist, ridică bunul gajat și îl predă

creditorului gajist sau persoanei desemnate de acesta. Executorul judecătoresc poate solicita asistența organelor indicate în art. 22 alin. (1) lit. u) din Codul de executare;

c) la predarea bunului gajat, executorul judecătoresc întocmește un proces-verbal și transmite câte o copie a acestuia creditorului gajist și debitorului gajist.

(4) În cazul în care creditorul gajist este în imposibilitate de a indica locul de aflare a bunurilor gajate, la cererea executorului judecătoresc debitorul gajist este obligat să indice imediat locul de aflare a bunurilor.

(5) Creditorul gajist avansează cheltuielile legate de transmiterea silită în posesiune și își asumă riscul pieirii sau deteriorării bunurilor gajate preluate în posesiune.

(6) În cazul în care bunul gajat este accesoriu unui bun imobil, creditorul gajist poate să-l separe din bunul imobil, cu condiția compensării prejudiciului efectiv cauzat titularului dreptului real al bunului imobil, altul decât debitorul gajist. Creditorul gajist nu este obligat să compenseze orice diminuare a valorii bunului imobil cauzată prin separarea bunului gajat.”

42. Se completează cu un nou articol, 71¹, cu următorul cuprins:

„Articolul 71¹. Drepturile creditorilor gajiști de grad superior la transmiterea în posesiune

(1) În înștiințarea transmisă creditorului gajist de grad inferior în conformitate cu art. 63 alin.(8), creditorul gajist de grad superior poate solicita ca acesta să-i transmită posesiunea bunului.

(2) Creditorul gajist de grad inferior care a obținut posesiunea bunului în condițiile art. 70 sau art.71 și a primit solicitarea prevăzută la alin.(1), este obligat să transmită bunul în posesiunea creditorului gajist de grad superior la expirarea termenului indicat la art.63 alin.(8), sub sancțiunea plății despăgubirilor.

(3) Dacă a primit solicitări de transmitere a posesiunii bunului de la mai mulți creditori garantați de grad superior, în termenul indicat la alin.(2) creditorul gajist de grad inferior va transmite bunul creditorului gajist de cel mai înalt grad dintre aceștia.

(4) Creditorul gajist care a transmis posesiunea bunului în condițiile alin.(2) sau alin.(3) va informa despre acest fapt debitorul gajist și alți creditori gajiști înregistrați.”

43. Articolul 72 va avea următorul cuprins:

„Articolul 72. Contestarea executării silit

(1) Debitorul gajist sau orice altă persoană care are un interes legitim poate contesta în instanța de judecată acțiunile creditorului gajist întreprinse conform art.67 sau art.70 ori acțiunile executorului judecătoresc întreprinse conform art. 71.

(2) Instanța de judecată este în drept să suspende sau să anuleze transmiterea bunului în posesiunea creditorului gajist exclusiv în următoarele temeiuri:

- a) obligația garantată a fost executată sau altfel stinsă;
- b) contractul de gaj a fost declarat nul prin hotărîre judecătorească irevocabilă;
- c) executarea contractului de gaj a fost suspendată prin act judecătorec;
- d) creditorul gajist nu a transmis avizul de executare debitorului gajist sau nu l-a înregistrat conform prevederilor art. 67;
- e) creditorul gajist a încălcat drepturile creditorilor gajiști de grad superior prevăzute la art. 71¹.

(3) Creditorul gajist este responsabil pentru prejudiciul cauzat în cazul în care transmiterea în posesiune este declarată ilegală.

(4) Anularea de către instanța de judecată a transmiterii în posesiune nu împiedică creditorul gajist să procedeze la executarea gajului prin procedură judecătorească ordinară (contencioasă) sau simplificată (în ordonanță)."

44. Articolul 75:

alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Creditorul gajist trebuie să vîndă bunurile gajate fără nici o întîrziere nejustificată, la un preț comercial rezonabil și ținînd cont de interesele debitorului gajist, fiind liber să stabilească condițiile de vînzare, dacă nu s-a convenit altfel în conformitate cu prevederile alin.(8).”;

alineatul (8) va avea următorul cuprins:

„(8) Debitorul gajist și creditorul gajist pot conveni, în contractul de gaj sau altfel, asupra condițiilor de vînzare a bunurilor gajate.”

45. La articolul 76, alineatele (1) și (2) vor avea următorul cuprins:

„(1) După deducerea cheltuielilor confirmate documentar, suportate în legătură cu preluarea, transportarea, păstrarea și vînzarea bunului gajat, creditorul gajist distribuie produsul vînzării bunului creditorilor gajiști și altor creditori indicați la art.67 alin.(1) conform ordinii de prioritate.

(2) Suma rămasă disponibilă se transmite debitorului gajist sau, cînd plata nu este posibilă, se consemnează în conformitate cu art. 645 din Codul civil, în termen de 3 zile de la finalizarea distribuirii conform alin.(1). În același termen creditorul gajist va transmite debitorului gajist un proces-verbal privind distribuirea produsului vînzării bunului gajat.”

46. Articolele 77 și 78 vor avea următorul cuprins:

„**Articolul 77.** Bunul dobîndit de la creditorul gajist

„(1) Vînzarea bunurilor gajate de către creditorul gajist:

- a) transferă cumpărătorului toate drepturile debitorului gajist asupra bunurilor gajate;

b) stinge gajul creditorului gajist și alte gajuri, cu excepția gajului de grad superior, în cazurile prevăzute de art. 63 alin. (4); și

c) stinge sechestrurile și interdicțiile asupra bunului, cu excepția celor aplicate de instanțele de judecată în litigii nelegate de exercitarea dreptului de gaj.

(2) Cumpărătorul devine proprietar al bunurilor cumpărate după plata în întregime a prețului de cumpărare, cu excepția cazului când s-a convenit altfel cu creditorul gajist și cu alți creditori indicați la art. 67 alin. (1) a căror drepturi pot fi prejudiciate prin amânarea sau eșalonarea plății.

(3) În termen de 3 zile după ce a devenit proprietar al bunului în condițiile alin.(2), cumpărătorul va propune creditorului gajist de grad superior a cărui gaj nu s-a stins să fie înregistrată substituirea debitorului gajist, în modul prevăzut la art. 41, sub sancțiunea plății despăgubirilor.

(4) După ce a devenit proprietar al bunului în condițiile alin.(2), cumpărătorul poate solicita instanței de judecată anularea sechestrurilor și interdicțiilor asupra bunului cumpărat aplicate de instanțele de judecată.

Articolul 78. Înregistrarea stingerii grevărilor

Cumpărătorul poate radia din Registrul garanțiilor gajurile, sechestrurile și interdicțiile stinse în conformitate cu art. 77 alin. (1), în temeiul confirmării vânzării emise de către creditorul gajist.”

47. La capitolul VIII, titlul secțiunii 4 se abrogă.

48. Articolul 79 va avea următorul cuprins:

„Articolul 79. Achiziționarea bunurilor gajate de către creditorul gajist

(1) Creditorul gajist poate achiziționa bunurile gajate, dacă:

a) debitorul gajist a consimțit în scris asupra achiziției după primirea avizului de executare; și, totodată,

b) alte persoane indicate la art. 67 alin. (1) nu se opun.

(2) Intenția creditorului gajist de a achiziționa bunul gajat poate fi exprimată în avizul de executare sau într-un aviz ulterior transmis debitorului gajist și altor persoane indicate la art. 67 alin. (1). Avizul va indica suma datorată a obligației garantate și partea din aceasta care se propune a fi stinsă prin achiziționarea bunului gajat.

(3) Opoziția față de achiziționarea bunului gajat va fi valabilă doar dacă este adusă la cunoștința creditorului gajist în termen de 15 zile de la primirea avizului prevăzut la alin. (2).

(4) Creditorul gajist care a achiziționat bunul gajat va îndrepta suma prețului de achiziție la stingerea obligației garantate.

(5) Achiziția de către creditorul gajist a bunului gajat:

a) transferă creditorului gajist toate drepturile debitorului gajist asupra bunului gajat;

b) stinge orice alte gajuri, cu excepția gajurilor de grad superior, în cazurile prevăzute de art. 63 alin. (4); și

c) stinge sechestrările și interdicțiile asupra bunului, cu excepția celor aplicate de instanțele de judecată în litigii nelegate de exercitarea dreptului de gaj.

(6) La achiziția de către creditorul gajist a bunului gajat, prevederile art. 77 alin. (3) și (4) se aplică în mod corespunzător.”

49. La articolul 80 alineatul (1), cuvintele „sau prin expropriere” se exclud.

50. În tot cuprinsul legii, sintagma „Registrul gajului” se înlocuiește cu sintagma „Registrul garanțiilor”, iar cuvântul „notar” se înlocuiește cu cuvântul „operator”.

Art. III. – La articolul 251 din Codul penal al Republicii Moldova nr. 945-XV din 18 aprilie 2002 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr. 72-74, art.195), cu modificările și completările ulterioare, în titlu și în dispoziția normei, textul „Însușirea, înstrăinarea, substituirea sau tănuirea bunurilor, sechestrare sau confiscate” se substituie cu textul „Însușirea, înstrăinarea în cazurile nepermise de lege, tănuirea bunurilor gajate, luate în leasing, sechestrare sau confiscate”.

Art. IV. – Codul de executare al Republicii Moldova nr. 443-XV din 24 decembrie 2004 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr.214-220, art.704), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. Articolul 11 se completează cu o nouă literă, n), cu următorul cuprins:

„n) contractele de gaj a bunurilor mobile, cu condiția că avizul de executare a gajului a fost înscris în Registrul garanțiilor reale mobile în ordinea prevăzută de lege.”

2. Articolul 100:

la alineatul (1), propoziția a treia se abrogă;

se completează cu un nou alineat, (3), cu următorul cuprins:

„(3) La cererea creditorului gajist care face dovada înregistrării avizului de executare a gajului, executorul judecătoresc este obligat să îi transmită posesiunea bunului gajat, în cel mult 3 zile, pentru executarea gajului.”

3. La articolul 144, alineatul (4) va avea următorul cuprins:

„(4) Sumele distribuite creditorilor gajiști în temeiul art. 100 din prezentul cod le vor fi eliberate doar după prezentarea titlului executoriu sau altui document executoriu prevăzut la art. 11, cu condiția ca sumele distribuite să fie

indicate în titlul executoriu sau în actul emis de creditorul gajist care însoțește un alt document executoriu.”

Art. V. – Legea nr. 59-XVI din 28 aprilie 2005 cu privire la leasing (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2005, nr.92-94, art.429), cu modificările și completările ulterioare, se completează cu un nou articol, 16¹, cu următorul cuprins:

„**Articolul 16¹.** Publicitatea operațiunilor de leasing

(1) Locatorul sau locatarul este în drept să înregistreze leasingul financiar într-un registru public.

(2) Leasingul financiar al bunurilor imobile se înregistrează prin notare în Registrul bunurilor imobile, în conformitate cu procedura prevăzută în Legea cadastrului bunurilor imobile.

(3) Leasingul financiar al bunurilor mobile se înregistrează în Registrul garanțiilor reale mobiliare, în conformitate cu procedura prevăzută în Legea cu privire la gaj.

(4) Leasingul financiar devine opozabil față de persoanele terțe din momentul înregistrării.

(5) Gradul de prioritate între leasingul financiar și alte drepturi de garanție este determinat de momentul înregistrării în registrul respectiv.”

Art. VI. – La articolul 19 alineatul (4) din Legea nr. 71-XVI din 22 martie 2007 cu privire la registre (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr. 70-73, art.314), cu modificările și completările ulterioare, prima propoziție va avea următorul cuprins:

„(4) Introducerea datelor în registru se efectuează în baza datelor transmise de furnizorul datelor registrului în formă electronică și/sau pe suport de hîrtie.”

Art. VII. – Legea nr. 161-XVI din 12 iulie 2007 privind protecția desenelor și modelelor industriale (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr.136-140, art.577), cu modificările și completările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 5 alineatul (2) litera e), cuvintele „de gaj” se exclud.

2. La articolul 28, alineatul (3) va avea următorul cuprins:

„(3) Gajul desenului sau modelului industrial se înregistrează în Registrul garanțiilor reale mobiliare conform prevederilor Legii cu privire la gaj. Alte drepturi asupra desenului sau modelului industrial se înregistrează în Registrul cererilor de înregistrare a desenelor și modelelor industriale și în Registrul de desene și modele industriale înregistrate și devin opozabile față de terți din momentul înregistrării.”

Art. VIII. – Legea nr. 220-XVI din 19 octombrie 2007 privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și întreprinzătorilor individuali

(Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr.184-187, art.711), cu modificările și completările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 13 alineatul (1), litera f) va avea următorul cuprins:
„f) gajării participațiunii, cu excepția cazului cînd înstrăinarea ei este permisă, sau sechestrării ori grevării în alt mod a participațiunii.”
2. La articolul 19 alineatul (1), litera d) se abrogă.
3. La articolul 33 alineatul (1), litera q¹) se abrogă.

Art. IX. – Legea nr. 38-XVI din 29 februarie 2008 privind protecția mărcilor (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr. 99-101, art.362), cu modificările și completările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 4 alineatul (2) litera f), cuvintele „de gaj” se exclud.
2. La articolul 25, alineatul (3) se modifică și va avea următorul cuprins:
„(3) Gajul mărcilor se înregistrează în Registrul garanțiilor reale mobiliare conform prevederilor Legii cu privire la gaj. Alte drepturi asupra mărcilor se înregistrează în Registrul național al cererilor de înregistrare a mărcilor sau Registrul național al mărcilor și devin opozabile față de terți din momentul înregistrării, iar datele despre aceste drepturi se publică în BOPI.”

Art. X. – La articolul 28 din Legea nr. 39-XVI din 29 februarie 2008 privind protecția soiurilor de plante (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr. 99-101, art.364), cu modificările și completările ulterioare, alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Gajul brevetelor se înregistrează în Registrul garanțiilor reale mobiliare conform prevederilor Legii cu privire la gaj. Alte drepturi reale asupra brevetelor se înregistrează în Registrul național de brevete la cererea uneia dintre părți și devin opozabile față de terți din momentul înregistrării, iar datele despre aceste drepturi se publică în BOPI.”

Art. XI. – La articolul 27 din Legea nr. 50-XVI din 7 martie 2008 privind protecția invențiilor (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr. 117-119, art.455), alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Gajul brevetelor se înregistrează în Registrul garanțiilor reale mobiliare conform prevederilor Legii cu privire la gaj. Alte drepturi asupra brevetelor se înregistrează în Registrul național de brevete de invenție la cererea uneia dintre părți și devin opozabile față de terți din momentul înregistrării, iar datele despre aceste drepturi se publică în BOPI.”

Art. XII. – La articolul 12 din Legea nr. 171 din 11 iulie 2012 privind piața de capital (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr. 193-197, art.665), alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Gajul valorilor mobiliare se înregistrează în Registrul garanțiilor reale mobiliare conform prevederilor Legii cu privire la gaj. Alte drepturi și grevări cu obligații a valorilor mobiliare se înregistrează în registrul deținătorilor de valori mobiliare.”

Art. XIII.

(1) Prezenta lege intră în vigoare peste 3 luni după publicare.

(2) Până la expirarea termenului stabilit la alin. (1), deținătorii registrelor prevăzute la art. 7 lit. b) - d) din Legea cu privire la gaj vor transmite datele privind toate gajurile înregistrate în aceste registre către deținătorul Registrului garanțiilor reale mobiliare. Momentul înregistrării gajului în registrele prevăzute la art. 7 lit. b) - d) din Legea cu privire la gaj va determina ordinea de prioritate a acestor gajuri.

(3) Gajul constituit înainte de data intrării în vigoare a prezentei legi:

a) este guvernat de legea în vigoare la data constituirii lui și își păstrează gradul de prioritate dobândit anterior intrării în vigoare a prezentei legi;

b) se exercită în condițiile Legii cu privire la gaj, cu modificările și completările prevăzute de prezenta lege.

(4) Notificările transmise și preavizele înregistrate înainte de data intrării în vigoare a prezentei legi, se consideră avize de executare transmise sau, după caz, înregistrate în sensul art. 67 al Legii cu privire la gaj, cu modificările și completările prevăzute de prezenta lege.

(5) Creditorul gajist care a intrat în posesiunea bunului gajat înainte de data intrării în vigoare a prezentei legi, exercită dreptul de a vinde sau achiziționa bunul gajat în condițiile Legii cu privire la gaj, cu modificările și completările prevăzute de prezenta lege.

(6) Prevederile art. 56 alin.(1) ale Legii cu privire la gaj, cu modificările și completările prevăzute de prezenta lege, nu se vor aplica în cazul când gajul de grad superior a apărut în baza contractelor de gaj încheiate înainte de data intrării în vigoare a prezentei legi.

(7) Prevederile art. 10 al Legii cu privire la gaj, cu modificările și completările prevăzute de prezenta lege, se vor aplica și fructelor, veniturilor și produselor bunului, produsului vânzării sau altei înstrăinări, dobândite după data intrării în vigoare a prezentei legi, chiar dacă gajul a fost constituit înainte de data intrării în vigoare a prezentei legi.

(8) Prevederile art. 57 al Legii cu privire la gaj, cu modificările și completările prevăzute de prezenta lege, nu pot fi invocate pentru a reduce gradul de prioritate obținut anterior intrării în vigoare a prezentei legi.

(9) Guvernul, Banca Națională a Moldovei, Comisia Națională a Pieții Financiare în termen de 3 luni vor aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege.

Art. XIV. – Legea nr. 449-XV din 30 iulie 2001 cu privire la gaj (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2001, nr. 120, art.863), cu modificările și completările ulterioare, după cum a fost modificată și completată prin prezenta lege, va fi republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președintele Parlamentului

NOTĂ INFORMATIVĂ

la proiectul Legii privind modificarea și completarea unor acte legislative (cu privire la garanțiile reale mobiliare)

Prezenta Notă informativă conține fundamentarea proiectului Legii privind modificarea și completarea unor acte legislative care reglementează gajul și alte garanții reale mobiliare și este elaborată în conformitate cu prevederile art. 20 al Legii nr. 780-XV din 27.12.2001 privind actele legislative (Legea 780/2001).

I. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului și finalitățile urmărite prin implementarea noilor reglementări.

Gajul mobilier, în calitate de garanție reală, este reglementat de Legea nr.449-XV din 30.07.2001 cu privire la gaj și Codul civil nr. 1107-XV din 06.06.2002 (Cartea a doua, Titlul IV capitolul V „Gajul”). Atunci când a fost pusă în aplicare, mai mult de un deceniu în urmă, legea curentă a adus îmbunătățiri semnificative cadrului juridic existent, introducând concepte noi și progresiste, cum sunt gajul bunurilor viitoare, gajul universalității de bunuri sau executarea silită în procedură judiciară simplificată. Între timp, reglementările legale în materie de gaj imobiliar (ipotecă) au fost reformate, prin adoptarea și punerea în aplicare în 2008 a Legii cu privire la ipotecă, dar și prin introducerea începând cu martie 2013 a procedurii de executare extrajudiciară a dreptului de ipotecă (în baza formulei notariale), în timp ce reglementările legale cu privire la gajul mobilier au fost revizuite doar fragmentar.

Analiza care a precedat elaborarea prezentului proiect de lege a relevat un număr de **probleme de natură economică** care pot fi soluționate prin intermediul reformei legislative. În particular, acestea se referă la faptul că: (i) băncile și alți creditori continuă să dea preferință ipotecii și nu gajului mobilier, (ii) de regulă, gajul mobilier este doar complementar ipotecii, (iii) întreprinderile micro, mici și mijlocii de regulă nu dispun de imobile și, ca efect, nu au acces la creditul garantat, (iv) unele instrument prevăzute de legea cu privire la gaj nu sunt utilizate deloc (gajul de întreprinzător) sau sunt sub-utilizate (gajul universalității de bunuri, gajul creanțelor) datorită incertitudinii juridice. Mai mult, comun carea cu părțile interesate a relevat și alte două arii de îngrijorare: (i) lipsa unui mecanism real pentru cumpărător de a obține trecerea în cont a TVA aferent cumpărării bunului gajat în cadrul executării silite, atunci când debitorul nu eliberează factura fiscală; și (ii) riscul tranzacțiilor frauduloase cu bunurile gajate, în urma abolirii pedepsei penale pentru înstrăinarea gajului fără acordului creditorului.

Totodată, practica aplicării Legii cu privire la gaj și a prevederilor corespunzătoare din Codul civil a relevat și o serie de **probleme de natură juridică**, exprimate prin caracterul depășit de timp a unor prevederi, existența unor reglementări neuniforme sau chiar colizii legale. Aceste deficiențe sunt de natură

să împiedice utilizarea pe scară largă a garanțiilor reale mobiliare și, ca efect, accesul la credit.

Reținem următoarele **domenii de reglementare care necesită reformare**:

- obiectul gajului: lipsa reglementărilor clare cu privire la gajul drepturilor patrimoniale (inclusiv creanțelor bănești și nebănești), a mijloacelor bănești din conturi bancare și valorilor mobiliare transferabile împiedică utilizarea acestora pentru garantarea creditului;
- întinderea gajului: în lipsa unor reguli clare care să indice că gajul se păstrează și trece de drept asupra bunurilor care înlocuiesc bunurile gajate (ex. în cazul vânzării bunurilor din universalitate în cursul obișnuit al activității), despăgubirilor bănești (ex. în caz de expropriere) sau încasărilor din vânzarea bunului (atunci când este permisă), creditorii sunt ezitanți în acceptarea acestor forme de gaj mobilier;
- gajul de întreprinzător: colizia legală în legătură cu modul de înregistrare a acestui gaj, dar și lipsa unor avantaje explicite pentru executarea gajului în calitate de complex patrimonial face ca gajul de întreprinzător să fie absent;
- publicitatea gajului: înscrierea gajului în diferite registre, în funcție de obiectul gajului, sau chiar înscrierea în mai multe registre (în cazul mijloacelor de transport) creează incertitudini și riscuri juridice;
- lipsa publicității altor drepturi ale creditorilor: leasingul financiar, de rând cu alte drepturi de garanție ale creditorilor (ex. creanța vânzătorului neplătit), în prezent nu sunt publice, adică nu pot fi înscrise într-un registru public, fapt care periclitează protecția respectivilor creditori în caz de concurență a creanțelor;
- înregistrarea gajului: procedura existentă, care presupune înregistrare intermediată de un terț (notar licențiat) este nejustificată și costisitoare, în plus prezentând riscul denaturării datelor pe parcursul lanțului de înregistrare;
- gajul următor și gradul de prioritate între creditori: ipsa posibilității pentru utilizarea aceluiași bun (în particular, de valoare mare) pentru garantarea mai multor credite limitează accesul la credit, iar incertitudinea legală privind drepturile creditorilor de diferit rang în cazul executării silită a aceluiași bun descurajează creditorii să accepte gajul de rang inferior chiar și atunci când acesta nu este interzis;
- executarea silită: în situația când legislația cu privire la ipotecă a fost recent reformată, în sensul admiterii executării extrajudiciare în bază de formulă notarială executarea exclusiv judiciară a gajului mobilier va descuraja și mai mult creditorii să accepte gajul mobilier.

Un studiu recent al Băncii Mondiale (*Îmbunătățirea accesului la credit prin reforma tranzacțiilor garantate*) relevă faptul că părțile interesate consideră că **executarea silită prezintă cele mai mari îngrijorări**, aceasta pentru că:

- procedura judiciară în ordonanță nu este efectivă, or debitorul poate lesne obține anularea ordonanței formulând obiecții asupra ordonanței;
- odată obținut titlu executoriu, procedura de executare silită este greoaie și ineficientă;
- posibilitatea împiedicării sau chiar întoarcerii executării silită descurajează cumpărarea bunurilor gajate de la creditorii gajiști.

În esență, **obiectivul major** al prezentului proiect de lege este creșterea accesului la credit, prin:

- extinderea cercului de bunuri care pot constitui obiect al garanțiilor mobiliare;
- extinderea regimului de publicitate și stabilire a priorității între creditori, dincolo de gajul mobilier, asupra altor instrumente financiare cu destinație similară gajului, inclusiv leasingul financiar;
- îmbunătățirea protecției intereselor comerciale ale creditorilor, dar și ale debitorilor, prin stabilirea unei balanțe adecvate a intereselor;
- fluidizarea procesului de recuperare a creditelor garantate, în scopul prevenirii blocajelor la faza de executare silită și încurajării creditorilor de a accepta pe scară mai largă garanții mobiliare.

Este de remarcat că statele din regiune au cunoscut recent reforme profunde în domeniul garanțiilor mobiliare, care au avut drept scop îmbunătățirea accesului la credit și respectiv catalizarea creșterii economice, ajustarea reglementărilor juridice la evoluția pieței și racordarea normelor legale naționale la cele mai bune standardele internaționale. În prezent, actul internațional de referință cu menirea de a orienta legiuitorii raționali în reformarea reglementărilor în domeniul garanțiilor mobiliare ale creditului este Ghidul legislativ privind tranzacțiile garantate, elaborat de Comisia Națiunilor Unite pentru Drept Comercial Internațional (UNCITRAL). Scopul declarat al acestui Ghid este de a asista statele în dezvoltarea unei legislații moderne în domeniul tranzacțiilor garantate, în vederea promovării accesului la creditul garantat. La nivel pan-european, un act cu menire similară este Legea-model privind tranzacțiile garantate, elaborată de Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD). Având în vedere lipsa directivelor Uniunii Europene la subiect, actele sus-numite au constituit un important reper pentru autorii prezentului proiect de lege. Un alt reper important, sub aspect de analiză comparată, au servit și legile statelor care recent au reformat sistemul garanțiilor mobiliare, în particular Codul civil nou al României (în vigoare din 1 octombrie 2011) și capitolul respectiv nou din Codul civil al Federației Ruse (în vigoare din 1 iulie 2014), legi care și ele sunt profund ancorate în standardele internațional sus-numite. Nu în ultimul rând, analiza comparată a vizat și legile din

state care cunosc o dezvoltare înaltă a creditului garantat, în particular Codul civil al Germaniei și Franței.

II. Principalele prevederi, locul actului în sistemul legislației, elemente noi, efectul realizării.

Prezentul proiect de lege include amendamente atât la Legea cu privire la gaj ("Lege"), cât și la alte legi care conțin reglementări asociate.

Amendamentele la **capitolul II** (Apariția și înregistrarea gajului) din Lege se referă la:

- Momentul apariției gajului: între părți gajul apare din momentul încheierii contractului, în timp ce față de terți gajul este opozabil din momentul înregistrării sau respectării altei forme ce opozabilitate. Prioritatea între creditori se va stabili în funcție de momentul în care gajul a devenit opozabil, de regulă prin înscriere în registru public (a se vedea mai jos). Această soluția este preferată de legislațiile moderne, pentru că este echitabilă și oferă certitudine juridică, or creditorii pot cunoaște gradul de prioritate prin consultarea registrului public.

- Formele opozabilității: de regulă opozabilitatea (și, deci, gradul de prioritate) este determinată de momentul înregistrării gajului în Registrul garanțiilor reale mobiliare (forma clasică și preponderentă). Proiectul legii în discuție introduce conceptul controlul conturilor bancare, în calitate de formă alternativă în care gajul mijloacelor bănești în conturi devine opozabil față de terți. Conceptul controlului conturilor bancare, chiar dacă este relativ nou, este plenar acceptat în legislațiile reformate (menționate la secțiunea I de mai sus), fiind susținut de către Ghidul legislativ UNCITRAL.

- Locul înregistrării gajului: toate gajurile bunurilor mobile vor fi înregistrate într-un singur registru, ținut de Ministerul Justiției. În același registru, vor fi înregistrate și alte drepturi de garanție mobilă (inclusiv leasingul financiar și, pe măsura reformării legislației civile, garanția vânzătorului neplătit și altele), fapt care determină schimbarea denumirii acestui registru în Registru garanțiilor reale mobiliare. Mai mult, unificarea regimului înregistrării va determina necesitatea reformării actualului Registru al gajului bunurilor mobile, fapt pentru care legea nouă va acorda o perioadă de tranziție.

Amendamentele la **capitolul III** (Obiectul și întinderea gajului) din Lege se referă la:

- Gajul mijloacelor bănești: practica aplicării normei curente, în virtutea căreia gajul banilor poate fi doar cu depozitare (amanet), indică cu certitudine că soluția nu corespunde realităților economice și necesităților debitorului și creditorului. Pentru că banii din conturi sunt drepturi și nu lucruri, se introduce

conceptul gajului fără depozitare asupra mijloacelor bănești din conturi, prezente sau viitoare.

- Bunuri de substituie și despăgubiri: în cazul în care dreptul de proprietate al debitorului asupra bunului gajat încetează în condițiile legii (art. 337 Cod civil, ex. exproprierea), dar și în alte cazuri când debitorului i se cuvin despăgubiri (ex. survenirea cazului asigurat), gajul se extinde de drept asupra bunurilor oferite în schimb sau despăgubirilor. Totuși, din raționamente economice, legea va admite posibilitatea ca despăgubirile să fie, cu acordul creditorului, utilizate altfel decât pentru stingerea parțială a obligației garantate (ex. pentru restabilirea sau repararea bunului gajat care a fost asigurat).

- Fructele civile: regula curentă (gajul bunului nu se extinde asupra fructului, dacă contractul nu prevede altfel) este inversată, pentru a reflecta adecvat realitatea. Mai important, norma a fost completată pentru a extinde gajul și asupra produsului înstrăinării bunului și, atunci când este cazul, fructului în formă nebănească (materială) a produsului înstrăinării.

În general, gajul mobilier obține finalitate doar atunci când el subzistă (se păstrează) și trece asupra bunurilor sau mijloacelor bănești obținute de debitor în urma ieșirii bunului din proprietatea lui (cu excepțiile prevăzute de lege, de ex. vânzarea liberă de gaj a bunurilor din universalitate în cursul obișnuit al activității debitorului). Acest principiu universal a fost reflectat cu titlu de regulă pe tot parcursul legii.

Amendamentele la **capitolul IV** (Gajul convențional) din Lege se referă la:

- Conținutul contractului de gaj: una dintre clauzele esențiale ale contractului, privind descrierea bunului, a fost completată prin precizarea că descrierea poate fi specifică sau generală (părțile fiind libere în a stabili gradul de generalizare, ex. toate bunurile mobile vs. toate produsele cerealiere vs. grâul). Pentru a facilita posibilitatea uzului aceluiași bun pentru gaj următor, Legea va permite indicarea în contract a sumei maxime pentru care gajul este constituit (ex. părțile vor putea stabili că o combină nouă va garanta o parte din obligație, neacoperită cu alte garanții).

- Gajul universalității de bunuri: creditorul va fi interesat să accepte gajul universalității de bunuri, flotantă prin definiție, doar dacă legea va fi explicită că gajul se extinde atât asupra bunurilor de înlocuire, cât și asupra produsului înstrăinării bunurilor din universalitate. Îmbunătățirea regimului juridic al gajului universalității de bunuri a facilitat uzul acestei forme de garanție, în special creditarea întreprinderilor mici care nu dispun de garanții ferme.

- Gajul drepturilor patrimoniale: reglementările noi au menirea să faciliteze gajul bunurilor necorporale (intangibile), de la datorii creditoare (creanțe bănești), la alte drepturi patrimoniale: mărci, brevete și alte produse ale proprietății intelectuale, creanțele cumpărătorilor de bunuri, creanțe rezultate din alte temeuri

de apariție a drepturilor civile (art. 8 Cod civil, ex. din actele autorităților publice sau din hotărâri judecătorești).

- Gajul mijloacelor bănești în conturi: în virtutea caracterului specific, acest gaj nu este supus înscrierii în registru public, iar opozabilitatea față de terți se asigură prin controlul creditorului asupra contului (curent sau de depozit). Acest gaj poate fi constituit atât în favoarea băncii în care este deschis contul, cât și în favoarea altei bănci sau chiar creditor nebancar (în bază de contract de control, prin care banca în care este deschis contul își asumă obligațiunile față de creditorul gajist respectiv). De regulă, acest gaj este complementar, titularul contului fiind liber să dispună de banii din cont, în lipsa încălcărilor contractuale. Totuși, părțile pot conveni asupra limitării sau retragerii accesului titularului la cont, atunci când există raționamente economice.

- Gajul valorilor mobiliare transferabile și titlurilor negociabile: în lipsa valorilor mobiliare materializate (art. 7 alin. (7) al Legii privind piața de capital), norma privind amanetul acțiunilor (art. 66 al Legii) este perimată și este substituită în prezentul proiect de lege printr-o normă de blanchetă. Cu referire la titlurile negociabile (conosamente, recipise de magazinaj etc.), legea va indica expres condițiile în care gajul titlului se extinde asupra bunurilor corporale (tangibile) care fac obiectul titlului.

- Gajul de întreprinzător: evoluția recentă a standardelor internaționale referitoare la această formă a gajului universalității de bunuri indică asupra îngrijorărilor majore cu privire la posibilul abuz de acest instrument pentru a prejudicia interesele altor creditori, în ipoteza insolvenței debitorului. Astfel, la acest capitol amendamentele au scopul în primul rând să creeze condiții pentru utilizarea gajului de întreprinzător (prin a specifica caracterul lui exclusiv mobilier, astfel făcându-l pasibil de înscriere în Registrul garanțiilor), și în al doilea rând – să prevină abuzurile cu acest gaj (prin excluderea dreptului de administrare și limitarea specificului de exercitare la opțiunea alternativă de vânzare a gajului în calitate de complex patrimonial, pentru a extrage valoare maximă).

Amendamentele la **capitolul VI** (Înregistrarea gajului bunurilor mobile) din Lege se referă la:

- Garanțiile mobiliare înregistrabile: pentru a deveni opozabile față de terți și a obține grad de prioritate, de rând cu gajul mobilier, și alte drepturi de garanție vor putea fi înregistrate în Registrul garanțiilor reale mobiliare (fără însă a face înregistrarea obligatorie pentru constituirea dreptului). Cazurile când astfel de drepturi de garanție (ex. leasingul financiar, creanța vânzătorului neplătit, cesiunea condiționată a creanței) vor fi pasibile de înregistrare rămân a fi guvernate de legile speciale (la această etapă doar gajul mobilier și leasingul financiar vor fi pasibile înregistrării), în timp ce procedura de înregistrare este stabilită de Lege. La fel, Legea va stabili în mod explicit că gradul de prioritate între drepturile de garanție

este stabilit cronologic, în funcție de momentul înregistrării, și nu de tipul dreptului de garanție.

- Procedura înregistrării: practica statelor cu legislația reformată indică asupra beneficiului net al înscrierii garanțiilor reale prin notificare, adică fără participarea intermediarilor. Totuși, la faza de elaborarea a prezentului proiect de lege au fost exprimate îngrijorări cu privire la posibilitatea abuzurilor în cazul în care orice persoană va putea înscrie un drept de garanție, fără a exista un filtru de verificare. În final, s-a optat pentru soluția moderată, care presupune înregistrarea gajului prin operatori autorizați (și nu licențiați) de Ministrul Justiției. La fel în ipoteza abuzurilor, a fost păstrată cerința privind semnarea avizului de înregistrare, cu posibilitatea aplicării semnăturii digitale. Pentru prevenirea abuzurilor în legătură cu recepția notificărilor prevăzute de lege, semnalate de faza de elaborare a prezentului proiect de lege, s-a prevăzut ca corespondența expediată la adresa indicată în Registrul garanțiilor se va considera corect expediată, debitorului revenindu-i sarcina de a înregistra schimbarea adresei. Cerințele tehnice față de procedura înregistrării gajului, dar și a modificării și anulării avizului de înregistrare va fi stabilită într-un act normativ aprobat de Guvern (în prezent aceasta este Regulamentul cu privire la Registrul gajului bunurilor mobile, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.849 din 27.06.2002).

- Protecția intereselor debitorilor în cazul stingerii gajului: caracterul adecvat al informației din Registru va fi asigurat prin obligativitatea anulării înregistrării gajului de către creditorul gajist, în termen scurt după stingerea dreptului de gaj.

Amendamentele la **capitolul VII** (Efectele gajului) din Lege se referă la:

- Gajul următor: analiza care a precedat elaborarea prezentului proiect de lege a reliefat existența unei probleme în calea extinderii creditului garantat, exprimate prin imposibilitatea folosirii aceluiași bun pentru garantarea mai multor obligații. Chiar dacă legea curentă nu exclude posibilitatea de a permite gajul următor, practica indică asupra "monopolizării" gajurilor, în special de către creditorii care nu au capacitate să ofere finanțare suplimentară, dar nici nu permit gajul următor. Standardele internaționale, dar și legislațiile moderne, fără echivoc indică asupra oportunității gajului următor și neadmiterii interdicțiilor nejustificate. Or, valoarea practică a gajului următor rezultă din capacitatea bunului de a servi drept garanție pentru mai multe credite, adică nici un creditor prudent nu va accepta gajul următor în lipsa raționamentului economic, exprimat prin existența valorii libere de gaj a bunului, refinanțarea în condiții mai prielnice sau altele similare. Totuși, având în vedere îngrijorările exprimate la faza de elaborare a prezentului proiect de lege, s-a optat pentru o variantă moderată, în care nu poate fi interzis doar gajul următor asupra bunurilor indivizibile (ex. o construcție, o combina, un avion).

- Gradul de prioritate: regula generală (gradul de prioritate este determinat de momentul în care gajul devine opozabil față de terți) a fost completată cu sub-reguli, care stabilesc gradul de prioritate în funcție de forma în care gajul este făcut opozabil (înregistrare, control sau posesiune), dar și cu excepții. Excepțiile permit supra-prioritatea anumitor gajuri, selectate pornind de la scopul economic al acestora (obținerea finanțărilor pentru producerea recoltei agricole, achiziția de nutrețuri, medicamente și hormoni pentru animale, achiziția bunurilor pentru menținerea activității curente).

- Dobândirea bunurilor gajate: a fost precizată atât regula (gajul nu se stinge în cazul înstrăinării bunului), prin excluderea posibilității înstrăinării de către terțul detentor, cât și excepțiile, în virtutea cărora bunul este dobândit liber de gaj. În particular, gajul se va păstra chiar și atunci când acțiunile și alte titluri financiare sunt tranzacționate pe piața reglementată, fapt ce va exclude posibilitatea fraudei.

Amendamentele la **capitolul VIII** (Exercitarea dreptului de gaj) din Lege au drept scop instituirea unei proceduri simple și eficiente de exercitare a dreptului de gaj, cu respectarea drepturilor și intereselor tuturor părților implicate în acest proces. Astfel, amendamentele se referă la:

- Drepturile rezervate creditorului: va fi depășită incertitudinea prezentă, prin specificarea că depozitarea este necesară doar în cazul bunurilor corporale și stabilirea unei proceduri specifice în cazul bunurilor necorporale (în funcție de tipul bunului), precum și se va reglementa posibilitatea achiziționării bunului de către creditor, în contul obligației garantate (la fel cum prevede Legea cu privire la ipotecă din 2008).

- Măsuri prealabile: confuzia în legătură cu existența aparentă a două acte, notificare și preaviz, este remediată prin păstrarea unui singur act, avizul de executare, care va fi expediat debitorului și altor creditori și a cărui copie va fi depusă la Registrul garanțiilor.

- Subrogarea legală: dreptul debitorului gajist de a se opune urmăririi, prin plata datoriei, este completat prin clauza în virtutea căreia debitorul gajist terță persoană care a plătit datoria subrogă creditorul în dreptul de creanță față de debitorul obligației garantate.

- Transmiterea benevolă în posesiune: normele existente, care permit transmiterea în baza unui act bilateral, sunt completate cu norme care stabilesc procedura de intrare în posesie atunci când debitorul nu cooperează. Nu este necesară intervenția terțelor persoane (și respectiv costuri suplimentare) atâta timp cât creditorul poate intra în posesiunea bunului fără a tulbura ordinea publică.

- Transmiterea silită în posesiune: în calitate de măsură prealabilă a exercitării dreptului de gaj, transmiterea silită poate avea loc pe una din două căi – judiciară sau extrajudiciară. Procedura extrajudiciară, introdusă prin legea nouă, presupune că creditorul gajist poate apela direct la serviciile executorului

judecătoresc, pentru a intra în mod silit în posesiunea bunului. Evident, în prezența unui litigiu judiciar, depozedarea extrajudiciară este exclusă. Pentru asigurarea celerității procesului, dar și având în vedere că depozedarea este doar o măsură prealabilă exercitării propriu-zis a dreptului de gaj, sunt stabilite termene restrânse pentru transmiterea bunului în posesiunea creditorului.

- Drepturile creditorului între depozedare și vânzare: pentru a preveni abuzurile din partea creditorilor, se precizează că după depozedare creditorul poate încheia în privința bunului gajat doar acte juridice de administrare (art.198 Cod civil).

- Controlul judiciar asupra depozedării silită: debitorul va putea opri oricând procesul extrajudiciar de depozedare silită, prin contestarea în judecată a acțiunilor executorului judecătoresc. Instanța va admite contestația dacă este întemeiată (legea stabilește temeiuri exhaustive pentru contestare). Creditorul va recupera prejudiciul cauzat prin acțiuni ilegale de depozedare.

- Vânzarea bunului de către creditor: pentru a proteja interesele debitorului gajist, legea instituie posibilitatea ca părțile să convină, în contractul de gaj sau ulterior, asupra condițiilor în care creditorul va vinde bunul (procedura, prețul, locul etc.). Dacă nu sunt respectate condițiile vânzării, prevăzute de lege sau înțelegerea părților, debitorul va putea anula pe cale judiciară vânzarea bunului și pretinde despăgubiri. Vânzarea bunului va stinge în mod automat gajul creditorului și alte gajuri, sechestre sau interdicții, cu excepția gajului creditorului superior care nu participă la executarea silită a gajului. În cazul existenței altor creditori, creditorul gajist vânzător va depune raportul de vânzare și surplusul produsului vânzării la executorul judecătoresc, și nu la instanța de judecată (în practică, instanțele judecătorești refuză în primirea dărilor de seamă respective, pe motiv că acestea nu sunt cereri în sensul legii procedurale civile).

- Achiziția bunului de către creditor: este posibilă doar la îndeplinirea ambelor dintre următoarele condiții – debitorul gajist consimte la aceasta după primirea avizului de executare și alți creditori nu se opun. Achiziția bunului are loc în condițiile stabilite de părțile contractului de gaj.

- Raporturile dintre creditorii de diferit rang: creditorul gajist de grad superior poate adera la executarea inițiată de creditorul de grad inferior, iar dacă nu aderă – gajul de grad superior se păstrează. Creditorul de grad inferior la fel poate adera la executarea pornită de creditorul de grad superior, însă dacă nu aderă – gajul de grad inferior se stinge. Fiind echitabilă și echilibrată, soluția are menirea să încurajeze circuitul gajului următor.

De rând cu amendamentele sus-menționate la Legea cu privire la gaj, proiectul de lege prevede o serie de **modificări și completări la alte legi** care conțin reglementări asociate. Astfel:

- Legea cu privire la leasing este completată cu prevederi referitoare la dreptul părților de a înregistra leasingul financiar într-un registru public (Registrul garanțiilor – în cazul leasingului mobilier și Registru bunurilor imobile – în cazul leasingului imobiliar). Similar gajului, leasingul financiar devine opozabil față de terți din momentul înregistrării, moment care determină gradul de prioritate între locatori, dar și în raport cu alți creditori ale căror drepturi de garanție sunt înscrise în registru public.

- Codul de executare este completat cu prevederi care atribuie contractului de gaj mobilier caracter de document executoriu și care reflectă acest caracter în raport cu acțiunile executorului judecătoresc.

- Legea cu privire la registre este completată cu o normă care permite transmiterea datelor către registre atât pe suport hârtie (situația curentă), cât și în formă electronică.

- Codul fiscal este completat cu o normă care ar asigura cumpărătorului bunului gajat posibilitatea de primi trecerea în cont a TVA aferent cumpărării bunului, în situația când debitorul gajist refuză emiterea facturii fiscale. Această prevedere va facilita esențial procesul de vânzare a gajului, fără a prejudicia interesele vreunei persoane (obligația de plată a TVA rămâne în sarcina debitorului gajist, iar statul o va putea executa pe cale silită, inclusiv prin constituirea gajului legal asupra altor bunuri ale debitorului sau prin inițierea procesului de insolabilitate).

- O serie de legi sunt modificate pentru a reflecta faptul că gajul tuturor bunurilor mobile, indiferent de tipul acestora, este supus înregistrării într-un singur registru și nu în diferite registre, ca anterior (Legea privind protecția mărcilor, Legea privind protecția invențiilor, Legea privind protecția desenelor și modelelor industriale, Legea privind protecția soiurilor de plante, Legea privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și întreprinzătorilor individuali, Legea privind piața de capital).

În sfârșit, în virtutea dispozițiilor finale și tranzitorii ale legii noi, se acordă un termen suficient pentru transmiterea datelor despre gajurile mobiliare înscrise anterior în registrele existente, ținute de AGEPI, registratorii independenți și BNM, către Registrul garanțiilor ținut de Ministerul Justiției. În același termen, Guvernul, BNM și CNPF vor aduce actele normative subordonate legii în conformitate cu prevederile legii noi.

Reforma cadrului juridic al tranzacțiilor garantate, începută prin elaborarea prezentului proiect de lege, se înscrie în contextul mai larg al inițiativei de modificare a Codului civil. În mod iminent, modificările la Codul civil vor viza și capitolul cu privire la dreptul de gaj, precum și vor urma să extindă cercul drepturilor de garanție care vor avea un regim de publicitate similar celui aplicabil gajului mobilier (pentru a include alte instrumente cunoscute în actele

internaționale de referință drept "drepturi de garanție în achiziții", ex. creanța vânzătorului neplătit, vânzarea sub condiție rezolutorie sau cesiunea condiționată a creanței). Sub acest aspect, prezentul proiect de lege deja creează condiții pentru ca înregistrarea acestor drepturi de garanție să fie nu doar posibilă, dar și efectivă (în sensul stabilirii ordinii de înregistrare și a gradului de prioritate între toți creditorii pe diferite instrumente).

III. Referințe la reglementările corespondente ale legislației comunitare și nivelul compatibilității proiectului Legii cu reglementările în cauză.

Aquis-ul comunitar nu conține norme juridice care ar reglementa garanțiile mobiliare. Totuși, statele care reformează cadrul juridic al tranzacțiilor garantate de regulă iau în considerare recomandările actelor internaționale de referință în domeniu, în special ale Ghidului legislativ UNCITRAL privind tranzacțiile garantate și Legii-model BERD privind tranzacțiile garantate. La fel și autorii prezentului proiect de lege au ținut cont, la scară largă, de recomandările sus-numite.

În virtutea prevederilor art. 21 din Legea 780/2001, proiectul Legii privind modificarea și completarea unor acte legislative, însoțit de prezenta Notă informativă, se transmite spre avizare autorităților publice interesate și se supune consultării publice.

**Viceprim - ministru
ministru al economiei**

Valeriu LAZĂR